

Секція: Економічні науки

Шенгер Мирослава Іванівна

студентка кафедри міжнародної економіки

Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

м. Київ, Україна

Скоробогатова Наталя Євгенівна

кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародної економіки

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

м. Київ, Україна

МОДЕРНІЗАЦІЯ СПИРТОВОЇ ГАЛУЗІ ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

15 листопада 2019 року Верховна Рада України прийняла за основу законопроект № 2300 про демонополізацію спиртової галузі з 1 січня 2020 року. Сьогодні спиртова галузь України знаходиться в стані стагнації. Технічне переоснащення заводів, їх реорганізація на випуск іншої продукції неможливі без інвестицій та науково – технічного співробітництва з іноземними партнерами. Тема відродження галузі шляхом співпраці з закордонним капіталом, упровадження у виробництво новітніх технологій, вливання в нього інвестицій актуальна на сучасному етапі розвитку економіки нашої країни.

Завданням дослідження є обґрунтування необхідності направлення інвестицій саме в спиртову галузь, як пріоритетний напрямок інвестиційної діяльності в Україні.

Формування конкурентоспроможного народногосподарського комплексу потребує значних затрат усіх видів ресурсів, при цьому держава

не завжди може самостійно забезпечити їх наявність. Саме з цією метою проводиться процес залучення інвестиційних ресурсів, що дає змогу формувати необхідний обсяг ресурсного забезпечення, реалізувати виконання стратегічно важливих та пріоритетних завдань та сприяти подальшому розвитку економіки, виходячи з реалій сьогодення [1]. Нині вливання капіталовкладень у спиртову галузь повинно бути лідируючим у інвестиційній політиці через те, що ситуація цієї сфери критична.

У складі концерну «Укрспирт» налічувалося 76 спиртових заводів. Вони були орієнтовані на забезпечення потреб усього СРСР. Український алкоголь мав попит також у країнах Східної та Західної Європи. Для прикладу, Жовтневий спиртовий завод, що знаходиться в місті Карлівці Полтавської області, поставляв продукцію в Польщу, Угорщину, Фінляндію, Францію, Росію. До 1996 року на повну потужність працювали всі заводи. Після встановлення Росією мита на український алкоголь у розмірі 900 відсотків та “розподілу” ринків у Євросоюзі обсяги виробництва почали різко знижуватися аж до повної зупинки підприємств. Кабінет Міністрів та Міністерство аграрної політики не прийняли радикальних заходів для покращення ситуації, хоч з огляду на кризову ситуацію, яка склалася в спиртовій галузі, планувалося вкласти в неї кошти з державного бюджету та залучити фінанси із Кіотського протоколу. Однак, на жаль, даний проект не було реалізовано. Вчасно не здійснили перехід на випуск біоетанолу, який можна було б використовувати як додаток до бензину. У результаті 35 заводів зупинили діяльність повністю, ще 25 працюють епізодично на зменшених потужностях. Нинішні підприємства залучені лише на 30% [1].

Альтернативним напрямом виходу з кризової ситуації підприємств спиртової галузі може стати організація виробництва палива моторного із вмістом біоетанолу, що дає можливість використання в паливі моторному екологічно чистого компонента. Виробництво продукції на основі етанолу

(біоетанолу) зневодненого денатурованого в Україні здійснюють 9 підприємств. Загальна потужність виробництва готової продукції цих підприємств у 2018 році становила понад 140 тис. тонн на рік. Обсяги виробництва продукції на основі етанолу (біоетанолу) зневодненого в 2017 році, за аналітичними даними, становили 80-85 тис. тонн [2]. Тому є наочний приклад успішного використання цього досвіду.

Країни Європи, Бразилія, США вбачають за біопаливом майбутнє. По - перше, цей вид палива менше забруднює атмосферу, його використання вигідне для країни, яка змушена імпортувати нафту, по – друге, біопаливо виготовляють із поновлюваних ресурсів. В Україні сьогодні гостро стоїть питання покращення енергоефективності та розвитку відновлювальної енергетики. Держава має значний потенціал в аграрному секторі. Тому виробництво біопалива в країні має хороші перспективи.

Проведене дослідження показало, що в Україні є нормативна база для використання біоетанолу як біопалива, але незадовільний технічний стан технологічно – енергетичного та допоміжного обладнання заводів не дає можливості для виробництва цього виду пального. Наявні потужності значно перевищують теперішній рівень споживання, для внутрішнього використання достатньо функціонування усього десяти заводів. Можливості для експорту цієї продукції також обмежені (Європа ліквідувала дефіцит, побудувавши достатню кількість власних підприємств.) Підприємства спиртової галузі, враховуючи їх потужності, можна перепрофілювати на виробництво біоетанолу, вливши в них інвестиції.

Водночас на інвестиційний клімат України негативно впливає широкий спектр ризиків, що суттєво знижують інвестиційну привабливість як для внутрішнього, так і для зовнішнього інвестора [3, с.78]. Усе це вимагає вироблення дієвої інвестиційної політики країни.

Із метою підвищення інвестиційної привабливості в спиртову галузь вважаємо за доцільне запровадження таких заходів: заводи, які можна відновити, необхідно перевести на випуск біоетанолу для внутрішнього споживання та експорту. Для цього потрібно залучити інвесторів, котрі реконструюють застарілі та відпрацьовані засоби виробництва; створити спільні з державою підприємства або ж продати їх приватному капіталу. Заводи, які випускатимуть спирт етиловий, залишити в державній власності. Міністерство спрогнозувало внаслідок імплементації законопроекту ліквідацію тіньового ринку з нинішніх 55% до 5% у 2025. На нашу думку, законопроект не тільки не зменшить продаж спирту на чорному ринку, а призведе до ще більшого тіньового обороту, катастрофічних збитків держави та зменшення податкових надходжень. Шляхи розв'язання проблеми вбачаємо також в залученні фінансів із Кіотського протоколу, упровадженні дієвого, відкритого його механізму.

Література

1. Тульчинська С.О., Змієнко М.О. Інвестування як елемент реалізації стратегії розвитку національної економіки. URL: [file:///D:/%D0%B7%D0%B0%D0%B3%D1%80%D1%83%D0%B7%D0%BA%D0%B8/299-1153-1-PB%20\(7\).pdf](file:///D:/%D0%B7%D0%B0%D0%B3%D1%80%D1%83%D0%B7%D0%BA%D0%B8/299-1153-1-PB%20(7).pdf)
2. Лучечко Ю. Відродження спиртової галузі зміцнить енергетичну самодостатність України // Економіст. URL: <http://ua-ekonomist.com/17578-yury-luchechko-vdrodzhennya-spirovoyi-galuz-zmcnitenergetichnu-samodostatnst-ukrayini.html>.
3. Грибіненко О.М. Економічний розвиток України в умовах покращення інвестиційного клімату / О.М. Грибіненко // Економічний простір. 2017. № 117. С. 75-86.